



Рис. 3. Віктор Єгорович фон Графф (1819-1867)

Список використаних джерел:

1. URL: https://ua.igotoworld.com/ua/poi_object/66100_velykoanadolsky-forest.htm
2. URL: <http://zapitay.com.ua/vikoristannya-duba-v-medicini-i-pobuti.html>

Солодовник В.М.

викладач,

Чугуєво-Бабчанський лісний коледж

НАРОСТИ – НЕПЕРЕВЕРШЕНА ТЕКСТУРА ДЕРЕВИНИ В СУЧАСНІЙ ДЕРЕВООБРОБЦІ

Мета: Ознайомлення з наростами та їх розміщенням на деревах.

Завдання:

1. Характеристика капу, сувеля, раку та причини їх виникнення.
2. Місце розташування на стовбурі.
3. Вироби з капів та їх ціна.

Об'єкт дослідження: лісові масиви південно-східних областей України, зокрема Харківської та Миколаївської, а також ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство».

Предмет вивчення: лісокористування з основами деревинознавства.

Наріст – різке місцеве потовщення стовбура різної форми і розмірів, що супроводжується завилькуватістю деревини. Зустрічається на всіх породах, частіше на листяних [1, с. 9]. Ця вада відноситься до групи вад форми стовбура.

За зовнішнім виглядом нарости поділяються на три групи:

Кап – доброякісна пухлина, має нерівномірно горбисту поверхню із завилькуватою будовою деревини та вкрапленням сплячих бруньок. Капи ростуть за рахунок камбію на різних частинах дерева (корінь, стовбур, гілка). Нарости виникають на деревах в результаті різкої зміни в розвитку рослини, які можуть мати природну або антропогенну причину. У більшості випадків капи покриті корою, навіть під землею. Причиною є захист дерева від комах і грибкових захворювань. Кап має незвичайну дуже красиву текстуру деревини, тому вона і вироби з неї є дороговартісними [2, с. 1].



Рис. 1. Кап (в корі; без кори; в розрізі)

Сувель – має каплевидний або кулястий нарост на дереві (також є кільцевий різновид, який охоплює стовбур дерева по периметру), росте зазвичай швидше самого дерева в 2-3 рази. При розпилюванні має текстуру близьку по малюнку до мармуру і перламутру та відповідну направленість волокон, без завилькуватості та ознак сплячих бруньок (це основна ознака відмінності від капа). Наявність перламутрових розлучень на відшліфованому дереві створюють прекрасну картину, що переливається і світиться [3, с. 1].



Рис. 2. Сувель (в корі; в розрізі)

Рак – нарост неправильної форми з чітко вираженою ранною. Причиною утворення є: гриби, бактерії, віруси.



Рис. 3. Поперечний рак дуба

Під час профорієнтаційної роботи в м. Вознесенськ Миколаївської області, я був здивований, що в центральній частині міста особливо в парковій зоні мною було виявлено велику кількість дерев з вадами стовбура (кап та сувель). Причиною може бути вплив навколишніх факторів, а саме: зміна температурного режиму та забруднення повітря підприємствами. На це потрібно негайно відреагувати місцевій владі та екологічній інспекції щодо усунення проблем, які існують протягом не одного року.



Рис. 4. Розміщення капів та сувелі в різних частинах стовбура (м. Вознесенськ)

Існує велика кількість виробів з капу та сувелі. Ось і я у вільний від роботи час фантазую та виконую деякі вироби, які потім пояснюю своїм студентам як обробляється така деревина у деревопереробці.



Рис. 5. Вироби та ціни капів

Висновок: не дивлячись на гарну текстуру деревини та на високу ціну за матеріал, самовільне добування наростів з дерев, які не відведені в рубку, заборонено і притягується до відповідальності.

Список використаних джерел:

1. ДСТУ 2152-93. Вади деревини та дефекти обробки. Терміни і визначення.
2. Кап и сувель в чем раз ница. URL: <https://woodguide.ru/lumber/kap-i-suvel-v-chem-raznica/>
3. Кап и сувель наросты на дереве. URL: <http://kap-suvel.ru/izdeliya-iz-kara.html>